

Najczęściej zadawane pytania na temat trwałości produktów kosmetycznych

Przewodnik techniczny Polskiego Związku Przemysłu Kosmetycznego

Jak długo kosmetyk stoi na półce?

Czas pozostawiania produktu na półce nie jest kluczowy z punktu widzenia bezpieczeństwa konsumenta i jakości produktu kosmetycznego.

Produkty o dość krótkim terminie trwałości (do 30 miesięcy) są oznakowane terminem minimalnej trwałości. Dystrybutor nie sprzedaje zaś produktów kosmetycznych po upływie terminu trwałości. Natomiast w przypadku produktów o trwałości dłuższej (ponad 30 miesięcy) znacznie ważniejsza dla bezpieczeństwa stosowania produktu jest trwałość produktu w czasie jego użycia - wskazana na opakowaniu w postaci znaku PAO.

Odpowiedzialność producenta za jakość i bezpieczeństwo produktu nie kończy się w momencie sprzedaży. Osoba odpowiedzialna musi zapewnić, że produkt o danym schemacie oznakowania trwałości jest bezpieczny w czasie jego dostępności na rynku i użycia produktu przez konsumenta w zalecanych warunkach i przy zastosowanym schemacie oznakowania produktu.

Z uwagi na fakt, że kosmetyki należą do kategorii dóbr szybko rotujących, ich czas życia na rynku (a więc także obecności na półce w sklepie) jest ograniczony. Duża konkurencja panująca na rynku wymusza szybkie zmiany produktów i szat graficznych w jakich występują, aby nadążyć za panującymi trendami i sprostać oczekiwaniom konsumentów. Monitorowanie łańcucha dostaw i zapewnienie odpowiedniej rotacji produktów o długim terminie trwałości leży w interesie każdego uczestnika łańcucha dostaw. Czas życia współczesnego kosmetycznego na półce jest zazwyczaj bardzo krótki. Konsument nieustannie szuka nowości, a producenci chcą te nowości oferować. Konsument zwykle nie sięga po „stary” produkt, jeśli na półce pojawił się już nowy, lub ten sam w nowej szacie graficznej. Dlatego w praktyce bardzo rzadkim zjawiskiem jest pozostawianie produktu na półce przez kilka lat.

Długotrwałe pozostawianie produktu na półce nie jest opłacalne dla żadnego z uczestników łańcucha dostaw – producenta, dystrybutora czy sklepu. Oznacza bowiem zamrożenie środków finansowych i miejsca na półce.

Skąd mogę wiedzieć, czy produkt nie stoi na półce 10 lat?

Czas pozostawiania produktu na półce nie jest kluczowy z punktu widzenia bezpieczeństwa konsumenta i jakości produktu kosmetycznego.

Produkty o dość krótkim terminie trwałości (do 30 miesięcy) są oznakowane terminem minimalnej trwałości. Natomiast w przypadku produktów o trwałości dłuższej (ponad 30 miesięcy) znacznie ważniejsza dla bezpieczeństwa stosowania produktu jest trwałość produktu w czasie jego użycia - wskazana na opakowaniu w postaci znaku PAO.

W praktyce przypadki długotrwałego (kilka lat) pozostawiania produktów na półkach sklepowych lub w magazynach w sektorze FMCG są bardzo rzadkie. Długotrwałe pozostawianie produktu na półce (np. przez kilka lat) nie jest opłacalne dla żadnego z uczestników łańcucha dostaw – producenta, dystrybutora czy sklepu. Oznacza bowiem zamrożenie środków finansowych i miejsca na półce.

Nawet w sektorach, w których produkty nie mają „terminu trwałości” łańcuch dostaw planowany jest tak, aby zminimalizować „leżakowanie” produktów w magazynie i na półkach sklepowych.

Prawdopodobieństwo trafienia w sklepie na produkt „sprzed 10 lat” jest niezwykle niskie, ponieważ w ciągu takiego czasu na rynku pojawiają się nowe modele danego urządzenia.

Oczywiście rotacja produktów na półkach nie jest uzależniona wyłącznie od działań producenta i jego przedstawicieli handlowych, ale także od organizacji zarządzania stokami w sklepie. Jeśli konsument kupuje produkty kosmetyczne w sprawdzonych miejscach, jest bardzo mało prawdopodobne, aby trafił na półce na produkt, który stoi tam kilka lat.

Jeśli jednak konsument ma wątpliwości co do jakości produktu który zakupił może skontaktować się z producentem lub go reklamować, jeśli po otwarciu okaże się, że produkt nosi oznaki pogorszenia jakości.

Jak należy postępować jeśli produkt stoi w łazience kilka lat?

Jeśli konsument ma uzasadnione podejrzenie, że produkt jest używany znacznie dłużej, niż wskazuje oznakowanie PAO, powinien zaprzestać używania produktu. Nie należy również używać produktów po upływie terminu minimalnej trwałości.

Oczywiście okres PAO jest wyznaczany z pewnym marginesem zapewniającym bezpieczeństwo nawet w przypadku gdy konsument używa produkt nieco dłużej. Wynika to z faktu, że konsument w warunkach domowych nie zawsze jest w stanie dokładnie określić datę otwarcia produktu. W każdym przypadku konsument powinien stosować się do zaleceń użycia produktu podanych przez producenta na etykiecie.

Także w przypadku, gdy termin trwałości kosmetyku lub PAO nie upłynęły, ale konsument ma uzasadnione podejrzenie, że jakość produktu uległa pogorszeniu, powinien zaprzestać używania produktu.

Jak mogę sprawdzić kiedy kosmetyk został wyprodukowany?

Producent i osoba odpowiedzialna nie mają obowiązku umieszczania daty produkcji na opakowaniu produktu kosmetycznego. Nie mają również obowiązku przekazywania takiej informacji w innej formie.

Informacja o dacie produkcji nie jest wyznacznikiem bezpieczeństwa i jakości produktu.

Od jakiego momentu rozpoczyna się okres PAO (trwałości po otwarciu)? Niektóre produkty na półkach w sklepie można otworzyć.

Termin trwałości po otwarciu (PAO) wyznaczany jest z uwzględnieniem dających się przewidzieć zachowań konsumenta w trakcie normalnego użycia produktu i przechowywania w warunkach domowych. Jest to również uwzględniane w ocenie bezpieczeństwa produktu.

Jednorazowe lub kilkukrotne otwarcie produktu (np. szamponu czy antyperspirantu) w sklepie, zwykle w celu sprawdzenia zapachu, nie jest tożsame z jego pierwszym użyciem. Podczas normalnego użycia produkt przechowywany jest w różnych warunkach, często w łazience, w okolicach prysznicza lub wanny, gdzie panuje podwyższona temperatura i wilgotność - warunki sprzyjające rozwojowi mikroorganizmów. Ponadto, produkt ma bezpośredni kontakt ze skórą - nośnikiem mikroorganizmów. Dlatego produkt w czasie normalnego użycia jest znacznie bardziej narażony na zakażenie mikrobiologiczne.

Producenci podczas określania terminu trwałości po otwarciu i oceny bezpieczeństwa biorą również pod uwagę potencjalne otwarcie produktu w sklepie.

Produkty, których otwarcie w sklepie może skutkować zakażeniem produktu, pogorszeniem jakości lub utratą bezpieczeństwa są zwykle zabezpieczone przed otwarciem w sklepie np. poprzez użycie odpowiedniej folii lub naklejki. Konsument widząc uszkodzone zabezpieczenie lub opakowanie nie powinien kupować produktu. W przypadku wielu kategorii produktów (jak np. antyperspiranty, większość żeli pod prysznic, wiele produktów do makijażu) otwarcie w miejscu sprzedaży nie ma dużego znaczenia dla jakości produktu. Jeśli jednak konsument ma wątpliwości może wybierać produkty zabezpieczone przed otwarciem (np. w postaci folii lub naklejki).

Należy jednak pamiętać, że otwieranie produktów na półce w sklepie (przed dokonaniem zakupu) jest nielegalne. Jeśli konsument rozpakuje towar w sklepie, sprzedawca może domagać się zwrotu wartości produktu. Otwarcie produktu, prowadzące do uszkodzenia, zniszczenia lub utraty przydatności do użytku może być uznane za wykroczenie, które w przypadku towarów o określonej wartości podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny, zgodnie z art. 124 Kodeksu Wykroczeń.

Która data ma pierwszeństwo: data minimalnej trwałości czy PAO?

W przypadku, gdy na produkcie umieszczono datę minimalnej trwałości i PAO, kluczowa jest data minimalnej trwałości. Oznacza ona bowiem, że producent gwarantuje bezpieczeństwo i jakość produktu w tym właśnie okresie. Jeśli na przykład od momentu pierwszego użycia do upływu daty minimalnej trwałości pozostało jeszcze 10 miesięcy, a PAO wynosi 12 miesięcy, produkt powinien zostać zużyty w ciągu 10 miesięcy.

W jaki sposób bezpiecznie przechowywać i stosować produkty kosmetyczne?

Konsument powinien ściśle stosować się do podanych przez producenta (zazwyczaj na opakowaniu) zaleceń dotyczących sposobu przechowywania, instrukcji użycia, a także terminu minimalnej trwałości oraz czasu użycia produktu po otwarciu (PAO) - jeśli informacje te zostały wskazane. Elementy te są niezwykle istotne dla bezpiecznego stosowania produktu kosmetycznego.

Kilka przydatnych rad dla bezpiecznego użycia produktów kosmetycznych:

- Należy zawsze czytać uważnie instrukcję i ostrzeżenia oraz stosować kosmetyk zgodnie z tymi wskazówkami.
- Należy przestrzegać terminu minimalnej trwałości oraz czasu bezpiecznego użycia po otwarciu (PAO). Jeśli konsument zauważy, że termin trwałości kosmetyku minął, nie powinien stosować produktu.
- Produkt kosmetyczny należy przechowywać w oryginalnym, zamkniętym opakowaniu, gdy nie jest akurat stosowany. Należy zakręcić słoik, butelkę lub tubę po każdym użyciu.
- Należy chronić kosmetyk przed bezpośrednim nasłonecznieniem oraz źródłami ciepła. Jeśli to możliwe, należy przechowywać produkty kosmetyczne w suchym i chłodnym miejscu. Lepszym miejscem będzie półka w łazience, niż nasłoneczniony parapet w sypialni. Nie jest konieczne przechowywanie kosmetyku w lodówce. Idealna temperatura to temperatura pokojowa - ok. 20-25 °C.
- Nigdy nie należy rozcieńczać produktu lub mieszać z innymi produktami lub składnikami (chyba, że jest to wyraźnie wskazane w instrukcji użycia kosmetyku). „Domieszanie” witamin do kremu może zmniejszyć jego trwałość i bezpieczeństwo.

- Produkty kosmetyczne należy nakładać czystymi rękami albo jeszcze lepiej używając aplikatora. Wkładając palec do słoika z kremem konsument zakaża produkt kilkoma tysiącami bakterii.
- Należy unikać stosowania osobistych kosmetyków przez inne osoby, szczególnie w przypadku, gdy podczas nabierania masa produktu ma bezpośredni kontakt ze skórą.

Kosmetyk przechowywany we właściwych warunkach powinien zachować wszystkie swoje właściwości w przewidzianym przez producenta terminie trwałości. Jeśli konsument zauważy zmianę koloru, nieprzyjemny zapach lub zmianę konsystencji, kosmetyk nie powinien być stosowany.

Warszawa, 20 listopada 2013

Nota informacyjna

Polski Związek Przemysłu Kosmetycznego jest organizacją pracodawców reprezentującą interesy sektora kosmetycznego w Polsce. Zrzesza ponad 100 przedsiębiorstw zatrudniających łącznie ponad 12 000 pracowników. Członkowie Związku to producenci i dystrybutorzy produktów kosmetycznych, laboratoria badawcze i firmy doradcze, ośrodki dydaktyczne oraz producenci opakowań.

Związek dba o konkurencyjność i rozwój sektora kosmetycznego w Polsce poprzez uczestnictwo w dialogu społecznym (w tym w procesie legislacyjnym), działania edukacyjne oraz integrujące sektor.

Związek jest ekspertem branży kosmetycznej w Polsce i przez 11 lat nieprzerwanej działalności zbudował silną pozycję wśród partnerów dialogu społecznego. Związek jest członkiem Konfederacji Lewiatan oraz Cosmetics Europe.

Więcej informacji o Polskim Związku Przemysłu Kosmetycznego na www.kosmetyczni.pl